

نَحْنُ وَسِیْلَتُهُ فِی خَلْقِهِ وَ نَحْنُ خَاصَّتُهُ وَ مَحَلُّ قُدْسِیهِ وَ نَحْنُ حُجَّتُهُ فِی غَیْبِهِ وَ نَحْنُ وَرَثَةُ انْبِیَائِهِ

ما اهل بیت پیامبرﷺ وسیله ارتباط خداوند با خلق او هستیم، ما برگزیدگان پاک و مقدّس پروردگار می‌باشیم، ما حجت و راهنما خواهیم بود و ما وارثان پیامبران الهی هستیم.

شرح نهج البلاغه، ابن ابی‌الحدید، ج ۱۶، ص ۲۱۱

در دهمین اجلاسیه معاونان پژوهشی حوزه‌های علمیه در قم عنوان شد

سیاست حوزه علمیه گسترش دروس خارج است

دهمین اجلاسیه معاونان پژوهشی استان‌ها و مناطق ویژه حوزه‌های علمیه، با سخنرانی آیات مروی عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و حجج‌اسلام مقیمی‌حاجی معاون پژوهش حوزه‌های علمیه و هاجری مسئول دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه یکم و دوم آذر در سالن آیت‌الله حائری مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در قم برگزار شد.

• متون آموزشی حوزه پیوست پژوهشی داشته باشد

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله مروی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در روز دوم این اجلاسیه، در سخنانی به الزامات و بایسته‌های پژوهش پرداخت. عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، در بخشی از سخنان خود، به تبیین نقش پژوهش در تحقق و ساخت اهداف حوزه علمیه پرداخته و آن را دارای اولویت نخست دانست.

آیت‌الله مروی، بر توجه به سنت‌های پژوهشی و به‌ویژه ارتباط عمیق آموزش با پژوهش تأکید و خاطرنشان کرد: همه متون آموزشی حوزه باید پیوست پژوهشی داشته باشد.

• باید همه معاونت‌های حوزه، پژوهش‌محور باشند

آیت‌الله اعرافی ۲۲آذر در این اجلاسیه عنوان کرد: مدیریت حوزه در ادامه آنچه که انجام داده، با توجه به تجارب تاریخی به دو کار مهم طراحی منظومه فکری برای امروز و فردای حوزه و در ادامه، عملیاتی شدن آنها گام برداشته است.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور با تصریح به اینکه باید در حوزه نگاه جامع و بنیادی داشته باشیم، ابراز کرد: در محور طراحی‌ها و اقدام و عمل، علی‌رغم وجود مشکلات زیاد و به صفر رسیدن بودجه‌های برنامه‌ای، گاهی برای پیشبرد اهداف، قرض می‌گیریم و به‌فضل الهی تا به امروز سه‌گام برداشته شد؛ گام اول، ارائه سند راهبردی بلندمدت حوزه، گام دوم، تدوین برنامه ۵ ساله که حاوی ۴۲ مضمون و ۱۰۰۰ شاخص و برنامه می‌باشد و در بخش سوم، در درون برنامه و پیرامون آن ۳۰۰ برنامه مهم داریم.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه خروجی هدفمند در حوزه، مورد تأکید مدیریت حوزه‌های علمیه است تا حضور روحانیت در عرصه‌های مختلف مؤثر و آبرومند باشد، تصریح کرد: ماندگاری هدفمند نخبگان که چراغ‌های راهبر حوزه باشند، مورد تأکید می‌باشد.

آیت‌الله اعرافی گفت: در توجه به فقه معاصر که رهبر معظم انقلاب نیز به آن تأکید دارند، ۳۵ برنامه ۵ ساله داریم و از پشتوانه آموزشی و پژوهشی حوزه می‌باشد و در سطوح عالی منعکس شده است.

نشست مشترک مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه‌های علمیه و مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی‏ ﷺ با هدف ارتقای سطح همکاری‌های مشترک این دو نهاد علمی و آموزشی برگزار شد. به گزارش خبرگزاری حوزه، در این نشست مقرر شد، تفاهم‌نامه‌ای جهت برنامه‌ریزی برای همکاری‌های هرچه بیشتر این دو نهاد علمی و آموزشی طراحی و تدوین گردد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام سیدمصطفی دریاباری، معاون آموزش و پژوهش مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه در این نشست، به ارائه گزارشی از عملکرد این مرکز پرداخت و گفت: طراحی و تدوین برنامه برنامه پنج‌ساله مرکز، فعالیت در زمینه بین‌الملل و تنوع زبانی، از محورهای فعالیت‌های مرکز بوده است. راه‌اندازی پاسخکده‌های دینی، آینده‌پژوهی شبهه، نشست‌های علمی متعدد، دوره‌های روش پاسخگویی، آثار مکتوب، راه‌اندازی سامانه رصد و میزهای تخصصی، از جمله دیگر فعالیت‌های مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات تاکنون است.

وی افزود: مدارس شبهه‌پژوهی که از حدود یک‌سال و نیم گذشته تاکنون در حال برگزاری هستند، با هدف گفت‌وتمان‌سازی و مشارکت نخبگانی در مسائل و شبهات جاری و آتی با محوریت یک موضوع همچنان نیز دنبال می‌شوند. آشنایی با مسائل و شبهات نوپدید و ابعاد و زوایای مختلف آن و همچنین توانمندسازی جامعه نخبگانی، در زمینه پاسخگویی به آن‌ها از جمله اهداف راهبردی این مدارس می‌باشد. تاکنون موفق به برگزاری ۱۳ مدرسه شبهه‌پژوهی با موضوعات مختلفی همچون حکومت دینی، کرونا، عاشورا تا اربعین، سلوک فاطمی، خرافات، عفاف و حجاب، غدیر، وهابیت معاصر و توسل بوده‌ایم و به‌زودی نیز، مدرسه شبهه‌پژوهی با موضوع جنگ ترکیبی برگزار خواهد شد. معاون آموزش و پژوهش مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه خاطرنشان کرد: راه‌اندازی سایت ویکی‌پاسخ با حدود ۱۸۰۰ مدخل، یکی دیگر از اقدامات مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه‌های علمیه است که با ۱۰ زبان زنده دنیا همچون فارسی، عربی، انگلیسی، اسپانیولی، اردو و مالایی در حال فعالیت می‌باشد.

وی تولید آثار مکتوب را یکی دیگر از فعالیت‌های محوری مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه دانست و گفت: تاکنون کتاب‌های متعددی با موضوعات مختلف و همچنین نشریه پاسخ را به تولید و چاپ رسانده‌ایم.

حجت‌الاسلام دریاباری، برگزاری میزهای تخصصی مرکز را با هدف رصد و شناسایی مسائل و شبهات روز برشمرد و تصریح کرد: تاکنون ۱۴ موضوع همچون الهیات و هوش مصنوعی، آینده‌پژوهی شبهه، آینده وهابیت، نقد احمد بصری، جهاد تبیین، شعر پاسخ، جمعیت، استاد فکر، ادبیات داستانی، اربعین و الحاد معاصر، در قالب میزهای تخصصی مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

وی با اشاره به راه‌اندازی پویش مطالعاتی ویژه دانشجویان و طلاب جوان از سوی مرکز مطالعات و

مسئله توسل به پیامبر اکرم‏ ﷺ و اهل بیت‏ ﷺ، امری نیست که کسی بتواند در آن تشکیک کند. مگر نه اینکه خداوند متعال در قرآن مجید فرموده است: «وَإِنِّيَأْتُوا إِلَیْهِ الْوَسِیْلَةَ»؛ یعنی برای رسیدن به خداوند و تقرب به درگاه او وسیله بجوید. چه وسیله و واسطه‌ای مهم‌تر و اساسی‌تر از پیامبر اکرم‏ ﷺ و ائمه معصومین‏ ﷺ می‌باشد.

پژوهشگر تربیت شوند.

مدیر حوزه‌های علمیه گفت: پژوهش باید در پایان‌نامه‌ها، انجمن‌های علمی و گروه‌های علمی مورد توجه باشد؛ چراکه روح پژوهش، تحقیق و تولید است و باید در این راستا فعالیت‌ها رصد شود.

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه روش‌هایی که ما داریم، کم نیست، گفت: امروز این سنت پژوهش که در بخشی از درس خارج حوزه وجود دارد، کمتر در جایی از عالم قابل رؤیت می‌باشد؛ البته تربیت محقق و عالم، چیز کمی نیست و نباید از تجربیات علمایی همچون میردامادها و علامه حسن‌زاده‌ها‏ ع‏له‏ال‏س‏له‏ در جهت تربیت شاگردان وارسته و ملا غفلت کنیم.

• دانش‌آموختگی ده‌هزار طلبه در مراکز تخصصی حوزه

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی نیز در این اجلاسیه، با بیان اینکه معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه با بخش‌هایی مرتبط است که شاید در استان‌ها این ارتباط کمتر باشد، گفت: چند هزار طلبه در بخش آزاد داریم که در سطوح عالی در حال تحصیل هستند. ارتباط ما با طلاب آزاد، ارتباط قوی‌ای نیست. طلاب از این به بعد، پژوهشگر می‌شوند و تازه وقتی که طلبه از نظام آموزشی سنگین فارغ و وارد فاز پژوهش می‌شود، ارتباط ما با آنها کمتر می‌شود. معاون پژوهش حوزه‌های علمیه بیان کرد: ایجاد سیاست هدایت‌گری برای مخاطبان سطوح عالی بسیار مهم است. طلاب باید در عرصه‌های مختلف، وارد فاز پژوهشگری شوند. باید به‌اندازه‌ای که طلاب در فعالیت‌های تبلیغ حضور دارند، در زمینه پژوهش هم فعالیت داشته باشند.

وی گفت: ده هزار نفر در مراکز پژوهشی حوزه تحصیل کرده و فارغ‌التحصیل شده‌اند. این گروه باید، به پژوهشگران تخصصی مبدل شوند. معاون پژوهش حوزه های علمیه بیان کرد: رشته‌های تخصصی در حوزه‌های علمیه کشور در حال توسعه است. در این زمینه، باید در استان‌های مختلف بحث پژوهش را جدی‌تر بگیریم. باید با طلابی که در سطوح عالی تحصیل کرده‌اند، تعامل کنیم تا آنها بتوانند، در زمینه نگارش مقالات تخصصی و بین رشته‌ای فعال‌تر شوند.

وی با ذکر اهمیت ایجاد زیرساخت‌های پژوهشی، گفت: طلاب تحصیل‌کرده سطوح عالی، مخاطبان اصلی ما در حوزه پژوهش هستند. پژوهش‌سراهای استانی باید به پاتوق پژوهشی مبدل شوند تا طلاب متخصص در لحظات بیکاری خود در این محل‌ها حضور یابند.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی اظهار کرد: لایه بعد سیاست‌گذاری، سیاست‌گذاری پژوهش در واحدهای آموزشی است. بیشتر مدارس ما، در نظام جدید فعال هستند. در این سیاست‌گذاری، پژوهش‌ها به سمتی می‌رود که سیاست‌گذاران ریل‌گذاری کنند.

وی با بیان اینکه سیاست‌گذاران امرپژوهش در حوزه، باید ریل‌گذاری مناسبی در حوزه سیاست‌گذاری‌های کلان داشته باشند و در این مسیر، نیازمند نگاه و نقد و نظر واحدهای مرکزی و استانی هستند، افزود: سیاست‌گذاری و ریل‌گذاری اولین رکن پژوهش است. بخش دوم شامل بدنه سیاست‌گذاران و مدیران پژوهش هستند که در این زمینه نیز، نیازمند شاخص‌گذاری هستیم. بخش سوم ارکان پژوهش نیز، طلاب و پژوهشگران هستند که باید در این زمینه نیز، برنامه‌ریزی مناسبی داشته باشیم.

• حضور انجمن‌های علمی حوزه در ۲۲ عرصه علمی

حجت‌الاسلام والمسلمین هاجری هم در این اجلاسیه گفت: طلاب در استان‌ها و شهرستان‌ها برای مدیریت زندگی خود و زندگی طلبگی به‌شدت نیازمند آشنایی عمومی با کلیات رشته‌ها و دانش‌های دیگر و مهارت‌های زندگی و تبلیغی هستند.

مسئول دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه افزود: از جمله می‌توان به مباحثی چون سبک زندگی، مدیریت زمان و زندگی، تبلیغ تراز و روآمد و پژوهش تراز و روآمد اشاره کرد. انجمن‌های علمی حوزه آمادگی دارد که دوره‌های تخصصی دانش‌افزایی علوم انسانی اسلامی را در این عرصه‌ها برگزار کند.

وی افزود: از دیگر خدماتی که انجمن‌های علمی می‌توانند انجام بدهند، برگزاری دوره کارگاه تخصصی مهارت‌افزایی چون دوره مهارت‌افزایی زندگی و کاری است. راه‌اندازی شوراهای تخصصی و علمی از دیگر خدماتی است که انجمن‌های علمی حوزه می‌تواند، این شورا را در استان‌های مختلف راه‌اندازی کند. هنوز در سیزده استان شعبه و شورا را نداریم.

- سال بیست و یکم
- شماره ۷۳۱
- دوشنبه ۷ آذر ۱۴۰۱
- ۱۲ صفحه • ۳۰۰۰ تومان

<div><div>   </div></div>
<div> <ul style="list-style-type: none">
صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه مدیرمسئول: محمدرضا برته سردبیر: رضاعتلی عزیزی با همکاری هیأت تحریریه </div>
<div> <ul style="list-style-type: none">
تلفن: ۰۳۲۹۰۰۵۳۸ • شماره: ۰۳۲۹۰۱۵۲۳ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱ نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵ پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir امور هنری: سید امیر سجادی کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۱۵ </div>

عطر یار

می‌دانم که می‌آیی

غلامرضا سازگار

نگاه رحمت بر ماست، می‌دانم که می‌آیی

ز اشک دوستان پیداست، می‌دانم که می‌آیی

گذشته چارده قرن و هنوز ای یوسف زهرا!

تو تنها و علی تنهاست، می‌دانم که می‌آیی

به گوش شیعه از پشت در آتش‌زده گویی

صدای ناله زهراست، می‌دانم که می‌آیی

به یاد کربلا، کرب‌وبلا شد عالم امکان

زمان، هر روز عاشوراست، می‌دانم که می‌آیی

هنوز آیات قرآن از لب جدت به نوک نی

به گوش زینب کبراست، می‌دانم که می‌آیی

به یاد آب آّب تشنگان، چشم محبات

ز اشک و خون دل دریاست، می‌دانم که می‌آیی

هنوز آن زخم پیکانی که بر چشم عمویت خورد

به چشم خون‌فشان ماست، می‌دانم که می‌آیی

تماشای خیالی سر اصغر به نوک نی

شرار آتش دل‌هاست، می‌دانم که می‌آیی

به خون پاک مظلومان عالم می‌خورم سوگند!

که مهدی مصلح دنیاست، می‌دانم که می‌آیی

اگرچه غایبی «میشم» به چشم خویش می‌بیند

لوی دولت برپاست، می‌دانم که می‌آیی

مسئول دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه یادآورشد: برخی از استان‌ها پس از پیگیری‌ها، اعلام کردند که در یک‌سری بخش‌ها نمی‌توانیم، چنین فعالیتی داشته باشیم. برخی از استان‌ها نیز، اعلام آمادگی کردند که با دارا بودن اساتید تخصصی می‌توانند، شوراهای تخصصی ایجاد کنند. وی گفت: اگر موضوعات تخصصی در استان‌ها مشخص شود، اساتید ما در قالب نشست، پژوهش، کرسی و دوره به استان‌ها اعزام می‌شوند..

حجت‌الاسلام والمسلمین هاجری گفت: حدود ۲۲ انجمن در حوزه‌های علوم قدیم و جدید، از جمله جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و... تشکیل شده‌اند. اعضای انجمن شامل دانش‌آموختگان حوزه و دانشگاه‌ها در حوزه علوم انسانی اسلامی هستند. اخیراً انجمن‌های فضای مجازی، زن و خانواده، امامت و . . راه‌اندازی شده است و انجمن تمدن‌پژوهی نیز در مرحله تصویب است.

گفتنی است، کارگاه آموزش استفاده از دسکتاب مجازی در استان‌ها، بیان تجربه‌های موفق معاونان منتخب و ارائه ضرورت کرسی‌های آزاداندیشی، با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین معصومی لاری دبیر کمیته مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی، کارگاه مدیریت کاربردی و مطالعات پژوهشی با سخنرانی حجت‌الاسلام هادی‌منش مدیر مطالعات و برنامه‌ریزی پژوهشی، کارگاه مدیریت و راهبری گروه‌ها، کانال‌ها و شبکه‌های مجازی، توسط آقای حسن صدرایی‌عارف، خیرنویسی و تولید گزارش و نحوه استفاده بهینه از فضاهای سایبری، توسط حجت‌الاسلام عبداللهی و رونمایی از دسکتاب مجازی معاونت پژوهش، از جمله برنامه‌های این اجلاسیه بود.

در نشست مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه و مؤسسه امام خمینی‏ ﷺ عنوان شد

برگزاری ۱۳ مدرسه شبهه‌پژوهی توسط مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه

• تلویزیون اینترنتی «پاسخ» زمینه خوبی برای هم‌افزایی است

حجت‌الاسلام جواد گلی دبیر گروه کلام و فلسفه دین مؤسسه امام خمینی‏ ﷺ نیز در این نشست گفت: در شرایط امروز جامعه، پاسخگویی به شبهات امری مهم است. یکی از مشکلات مؤسسه امام خمینی‏ ﷺ، نداشتن تریبون و تلویزیون است که استفاده از ظرفیت‌های تلویزیون اینترنتی پاسخ، می‌تواند زمینه خوبی برای همکاری این مؤسسه با این مرکز باشد.

• تقویت، گسترش و ساماندهی ظرفیت‌های پاسخگویی به شبهات

مدیر ارتباطات مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه هم گفت: راه‌اندازی پاسخ‌کده‌های دینی در استان‌های مختلف، با دعوت برخی فعالان این عرصه از ۱۰ استان کشور و از برخی مراکز تخصصی حوزوی و برگزاری کارگاه آموزشی برای آن‌ها تاکنون پیگیری شده است. در سال جدید نیز مقرر شده، ۱۰ استان دیگر به آن‌ها اضافه شوند.

علی درگاهی ایجاد، تقویت، گسترش و ساماندهی ظرفیت‌های پاسخگویی به شبهات را، از اهداف مهم راه‌اندازی پاسخ‌کده‌های دینی برشمرد و خاطرنشان کرد: در این راستا دوره کارگاهی با حضور اساتید مطرح حوزه برای مدعوین از استان‌ها و مراکز تخصصی حوزوی برگزار شد.

• اعزام بیش از ۲۰ هزار مبلغ به دانشگاه‌ها توسط کانون «طلوع»

مدیر روابط عمومی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی‏ ﷺ هم در این نشست گفت: کانون طلوع، با اعزام بیش از ۲۰ هزار مبلغ به دانشگاه‌های مختلف کشور، یکی از واحدهای فعال مؤسسه امام خمینی‏ ﷺ می‌باشد که دارای ظرفیت‌های خوبی برای همکاری با مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه می‌باشد.

عرب افزود: امیدواریم تفاهم‌نامه جامعی برای همکاری مؤسسه امام خمینی‏ ﷺ با مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات طراحی و تدوین گردد تا از ظرفیت‌های این دو نهاد، به‌صورت هم‌افزا استفاده شود.

• لزوم هم‌افزایی مراکز حوزوی و فرهنگی کشور در عرصه جنگ نرم

حجت‌الاسلام دهشیری مدیر منشورات دفتر ارتباطات فرهنگی مؤسسه امام خمینی‏ ﷺ نیز، خاطرنشان کرد: لازم است مراکز حوزوی و فرهنگی کشور، با هم‌افزایی به مقابله با شبهات و دروغ‌های مطرح‌شده از سوی رسانه‌های معاند بپردازند و با تولید محتوای چندرسانه‌ای، در جنگ نرم حضور فعال‌تری داشته باشند.